

The difference **ממזר צווח וחלל שותק איכא בינייהו -**
between them is by a ממזר who protests and a חלל who is silent.

OVERVIEW

The גמרא explained the ברייתא, that the ת"ק maintains that all שתוקים are פסול (however all צווחים are כשר). However ר"מ maintains (according to the ת"ק) that a שתוק is כשר (all other שתוקים are פסול). רשב"א argues with the ת"ק concerning the view of ר"מ; claiming that ר"מ maintains that (only) a שתוק is ממזר; however a צווח and חלל are פסול. The גמרא in its summation states that the argument between רשב"א and the ת"ק (concerning the view of ר"מ) is by a ממזר צווח וחלל שותק (only); the ת"ק maintains that they are כשר and רשב"א claims that they are פסול. תוספות will argue that the גמרא omitted an additional case where רשב"א and the ת"ק disagree (concerning the view of ר"מ).

תוספות asks:

תימה דהוה ליה למימר ממזר צווח ושותק וחלל שותק איכא בינייהו -

It is astounding! The גמרא should have said that the difference between the ת"ק and רשב"א is by a ממזר who either screams or remains silent (to include a שתוק), and by a חלל who remains silent –

דבממזר שותק נמי פליגי¹ דהא מכשר ליה רבי שמעון בן אלעזר² -

Since they argue by a ממזר שותק as well; for רשב"א maintains that a ממזר is כשר (and the ת"ק maintains that a ממזר שותק is פסול).

SUMMARY

The גמרא should have mentioned that the ת"ק and רשב"א also argue by a ממזר (ל"ת ת"ק פסול ולרשב"א כשר) שותק.

THINKING IT OVER

Perhaps we can answer that the reason the גמרא did not include ממזר שותק with ממזר צווח וחלל שותק is that by the latter two רשב"א is מחמיר and by the former he is מקיל³. In addition ר' יוחנן assumed that the חילוק of (שותק) is

¹ ת"ק According to the 'אי שמיע לך דמכשיר ר"מ בשתיקה וכו' אלא דקרו ליה ממזר ושתיק' clearly states רשב"א (himself, as well as ר"מ אליבא דת"ק) a שתוק ממזר is definitely פסול.

² See ש"ש who answers that the גמרא means that they argue even by a צווח ממזר.

³ See תו"י in the margin.

explicit in the ברייתא (which states ממזרים שביניהם) and needs no further elaboration; however ממזר צווח וחלל שותק are not (that clearly) mentioned in the ברייתא. ודו"ק.